

ב"ה

פרשת החודש

כסא ריק בשולחן הסדר

לאחרונה נערכה "הפגנה" על זה שלא נותנים ליהודים לצאת מרוסיה ולמרות שהזהירו לפני חדשים שאם יצעקו ברחובות, ימנעו נתינת היתר-יציאה למאות משפחות - אמר פלוני שלא איכפת לו; הוא צריך להראות שהוא חי במדינה דמוקרטית, ויכול להתנהג כרצונו, ולכן ערך "הפגנה". ואכן כך הוה - שבגלל זה עיכבו מאות משפחות, אלף יהודים בערך, שלולי זאת היו יוצאים משם!

וכאמור כמה פעמים, שכיון שהקב"ה יודע שיש לו עסק עם דור יתום, עליו להראות הכל בגלוי, בכדי שיתפסו את האמת. ואכן הראה לו הקב"ה שפעולה זו הזיקה לו - שאלו שהלכו לצעוק ברחוב חטפו מכות!... ואף על פי כן ממשיך לטעון שלא איכפת לו, ועליו להמשיך ולצעוק, ולכן הולך ל"טיימס-סקווער" ונעמד לתקוע בשופר... שהרי הוא צריך להראות שהוא "דמוקרטי", ובינתיים מרגיז את הגוי שיושב ב"קרמלין"... שאף שאינו בעל בחירה, הרי בינתיים הוא כועס, ומעכב את יציאתן של מאות משפחות! וכל זה - בגלל שהוא צריך לצעוק!

וכשאומרים לו שישנם שלש מליון יהודים שזה יכול להזיק להם - טוען הוא שאינו דואג לשלש או חמש מליון יהודים, אלא הוא דואג לכל שנים-עשר מליון בני ישראל, כלל ישראל!...

וכמו כן ערכו הפגנות נגד הגוי שיושב בצרפת, ועל ידי זה "פעלו" שיהודי צרפת לא יוכלו לבקש ממנו לשלוח עזרה לארץ ישראל, ושלא ישלח מטוסים ללוב כו' - כי כאשר הגוי כועס, אינו מוכן לשמוע מאומה!...

לולי זאת, היו יכולים לבוא אליו, לדפוק על השולחן ולומר לו: שמע נא! לשם מה אתה צריך לשלוח מטוסים לערבים?! ואפילו אם רצונך לשלוח - אל תשלח עכשיו, אלא לאחרי כמה חדשים. ואכן היו מצליחים לפעול עליו, כפי שכבר אירע בעבר; אבל בגלל ההפגנות, אינו רוצה לשמוע מאומה!

ובכן, בענין זה יש הוראה מהמגילה: בעת גזירת המן - היה מרדכי יכול לצעוק ברחובות נגד המן, שהוא ... רק "ספר", ונמכר לו לעֶבֶד; ולומר להמן: שמע נא, אתה חייב לי מאה פרנק, ואינך רוצה להחזיר לי, כך, שהנך גנב! ... והיה יכול ליתן להמן מכות, שאכן היה ראוי להם! ... וכמו כן היה מרדכי יכול לצעוק על אחשוורוש שהוא "מלך טיפש" וכיוצא בזה.

אבל מרדכי לא התנהג כן. לא עלה על דעתו לצעוק ברחובות, לתקוע בשופר וכו', אלא צוה לאסתר לילך אל אחשוורוש ולבקש ממנו לבטל את הגזירה.

ולכאורה יכולים לשאול: מדוע להשפיל את עצמך ללכת ולבקש מאחשוורוש?! - הרי זו ירידה! - מוטב ללכת ולצעוק ברחוב שהמן הוא רשע, ואחשוורוש הוא טפש וכיוצא בזה.

אך הענין הוא - שמרדכי ידע שבני ישראל נמצאים בגלות, ורצונו של הקב"ה שיפעלו בדרך הטבע. אמנם צריך להיות ענין של תענית, "וצומו עלי גו' שלשת ימים לילה ויום", אבל לאחרי כן צריכה אסתר לפעול בדרך הטבע - לילך לאחשוורוש ולבקש ממנו לבטל את הגזירה.

והגע עצמך: מרדכי היה פוליטיקאי גדול - דאם לא כן, לא היה אחשוורוש מְמַנָּה אותו ל"משנה למלך", שהרי בודאי רצה אחשוורוש להנהיג מלכותו בפשטות, ולא באופן שלמעלה מדרך הטבע, וכיון שמינה את מרדכי ל"משנה למלך", בודאי היה מרדכי פוליטיקאי גדול.

ואף כל פי כן, בשמוע אודות גזירת המן, אזי "וילבש שק ואפר" . . . ויבוא עד לפני שער המלך כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק", - שהרי בענינים שאינם בסתירה לתורה ומצוות יש להקפיד על "דינא דמלכותא דינא", ולכן קיים מרדכי הציווי ש"אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק"; מה שאין כן בנוגע להשתחוואה להמן, הנה אף על פי ש"כן צוה לו המלך", הנה "מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה". וצוה לאסתר לילך לאחשוורוש ולבקש ממנו לבטל את הגזירה.

וההוראה מזה, שגם עכשיו צריכה להיות ההנהגה באופן כזה - לא לצעוק כו', ובפרט כשרואים שפעולה זו מזיקה ליהודים, הרי בודאי שאין לעשות זאת.

ולא כמו אלו שטוענים שאין ללכת ולבקש מגוים, באמרם, שזהו סדר שמתאים ליהודי זקן שבא מעבר לים, ששם לימדו אותו ללכת כפוף... אבל עכשיו נמצאים בזמן חדש ובמדינה חדשה, וכאן צריכים להראות שיהודים אינם מתייראים ופחדים - שכן, טענה זו טען המן, באמרו, ש"דתיים שונות מכל עם", יש להם אלקים ישן ותורה ישנה... והרי רואים את התוצאה מטענה זו - "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים" חס ושלום!

אמנם אמרו רבותינו ז"ל "אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים", ומציאותו של יהודי היא למעלה לגמרי מענין השכל, אבל אף על פי כן, אינו היפך השכל. ורצונו של הקב"ה שיהודי יתנהג בדרך הטבע, כמו שכתוב "וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה", ולכן צריך להשתדל אצל הגוי שלא ישלח עזרה לערבים כו', אבל לא לצעוק ולפעול על אחרים שגם הם יצעקו!...

וכששואלים אותו: מדוע אתה הולך וצועק, בה בשעה שבינתיים מזיק הדבר?! האם התבוננת במעשיך?! - משיב, שהתבונן בזה לפני עשר שנים, והחליט שכך צריך להתנהג, ועכשיו אין לו זמן לחזור ולהתבונן בזה, ובמילא, כן יקום, ומי יאמר לו מה תעשה!... אבל בפועל רואים עכשיו תוצאות הפוכות, וכאמור, שהזהירו על זה לפני חדשים, ואין זה ענין של "רוח הקודש"... אלא ענין המפורש במגילה!

הסיבה לכך שבכל זאת הולך וצועק - כיון שהוא מונח ולהוט אחר מציאותו, להראות שהוא מנהיג בישראל, ואם לא "ירעיש", אף אחד לא יודע אודותיו... ולכן צועק, ומשתדל שגם אחרים יצעקו, שאז רואים שהוא מנהיג בישראל!

אבל כאשר לא נוגע לו המציאות שלו, להראות שהוא מנהיג בישראל - אזי לא יערוך הפגנות, ולא יעמיד כסא ריק לשולחן הסדר, כדי להראות שממתינים על שחרורם של יהודי רוסיה... הגוי שיושב ב"קרמלין" לא מתפעל מזה שמעמידים כסא ריק, ואין זה פועל עליו מאומה! ואדרבה: אם יש לך כסא ריק בשולחן הסדר, מה אתה "מרעיש" שיביאו יהודים מרוסיה למלא את הכסא - לך והבא את בנך מ"גרעניטש-ווילידזש", והושיבו לשולחן הסדר!...

[אלא מאי, היתכן שהוא יאמר לבנו מה לעשות... רצונו להיות ב"גרעניטש-ווילידזש", להיות "היפי", וכיון שהוא כבר אדם מבוגר, אינו יכול להתערב בחייו הפרטיים ולומר לו מה לעשות!...] .

יש לך כסא ריק - צא לרחוב שבו אתה גר, ותמצא שם יהודים שלא יודעים היכן לחגוג את הסדר, או שאינם יודעים בכלל מה זה "סדר", ותושיב אותם לשולחן הסדר. ואם אינך יודע בעצמך כיצד לערוך סדר, יש לך עצה - להתקשר לרב על ידי הטלפון ולשאול אותו כיצד עורכים סדר (כפי שמקובל היום שעל כל שאלה מתקשרים לרב על ידי הטלפון).

קטע משיחת ש"פ צו, פ' פרה, כ"ף אדר שני, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ ה'תש"ל חוברת ע 17.

- 1 ראה גם מכתב ימי הגבלה שנה זו (קג"ק חכ"ו ע' תז).
- 2 מגילה טז, א.
- 3 שם טו, סע"א ובפרש"י.
- 4 שם יב, א.
- 5 אסתר ד, טז.
- 6 שם, א-ב.
- 7 גיטין י"ד, ב. וש"נ.
- 8 אסתר ג, ב.
- 9 שם, ח.
- 10 שם, יג.
- 11 ע"פ ל' חז"ל – סוטה בסופה (וגירסת הע"י).
- 12 פ' ראה טו, יח.
- 13 שכונה ידועה בניו יאָרק שבה ההנהגה דהיפך הצניעות וכו'.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח זוגותו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה